

מסורת הש"ס

(א) יומא סד. קד: קדושין
ז: וזכרים יב. כריתות כו.
ודף כת. תמורה טו: [וזכרים
נט:]. ג [וזכרים טז: פט
ה"ו]. א [שבת קיד. ביצה
יט. כ: סנהדרין לו:].
(ד) [ז"ל רב ע"י שבת עב:
מ"ט שט:]. (ה) [ע"ל ע"ג:
א] ב"י ופירש: (ז) [ב"א
לשמים וע"י בזהרש"א,
(ח) [גטין כח:]. (ט) [מ"ק
טו:].

הגהות מהר"ב
רנשבורג

[א] תה"ח שם מינה
דחוי מעיקרו כי וי"ל
דשאי מחוסר זמן דלא
אחיו מעולם וכו'. י"ב
ע"י יומא סד ע"א בזה"ס
ד"ה ה"ס וכו' ובתוספות
שם שם ב"ה מי דמי
וכו' ובזה"ס דליף ודוק:

מוסף רש"י

בעלי חיים נדחין.
ואע"ג דה"ל מחוסר אידעו
לעולם משום דחייב קמאי
(תמורה כו:). א"ל נדחו
דחוי לעולם, ואיכא למד
(יומא סד). אין דחוי
אלא בשחטין אלל בעלי
חיים שנחלו חורסין ונרצין
(קדושין יז:). אין בעלי
חיים נדחין. ואין דחוי
אלא כדס או כדעלם כגון
שעיר שם שם שנשחט
וקודש וזיקת דמו מת
המשחט יספק הדם, אלל
כל זמן שהקדש חי
אין נפסל משום דחוי
(ע"ל ע"ג).

מוסף תוספות

א. שאם היה ראוי
לקדושת הגוף לא היה
דחוי מעיקרו. תוס' הרא"ש
קדושין ז: ד"ה ש"מ.
ב. למא לי למימר הני
תרתין. תוס' קדושין שם
ד"ה שם. ג. כל זמן שאין
בו מריאות דם. תוס'
הרא"ש שם.

מי שהיה פרק תשיעי פסחים

צח.

עין משפט
נר מצוה

לד א ב ג מ"י פ"ד מהל'
ק"פ הל' ה:
ד [מ"י פ"א מהל' תמורה
הל' ט:].
ה [מ"י פ"ד מהל' מעשה
הקדשות הל' ז' פ"ג מהל'
קדושי המוקדשין הל' כג:]
לד ו מ"י פ"ד מהל' ק"פ
הל' ט:

רבינו חננאל

ש"מ מוקדתי ירעה עד
שיסתאב וימכר ויפלו דמיו
לגדבה. כיון שאין קריבים
שלמים ש"מ בעלי חיים
נדחין. ודחוי מעיקרא כי
היא נקבה או זכר בן שתי
שנים שאין ראוי מעיקרא
לשם פסח. לא חימא כיון
שאין (שלמים) לשם
פסח. מעיקרא כי
אקדישהו לשלמים
אקדישהו אלא נדחו.
ומדלא קתני ויביא בדמיו
שלמים אלא יפלו דמיו
לגדבה ש"מ דיש דחוי
בדמים. המפריש פסחו
ונת וכו'. ת"ר המפריש
פסחו ונת, בנו ממונה עמו
[יביאנו לשם פסח אין בנו
ממונה עמו] יביאנו לשם
שלמים לשה עשר.
ואוקמא רבא בשמח קודם
חצות ודל עליה אנינות
דאורייתא והוא נדחה
לפסח שני. והא תנן אונן
שביח אמר כגון שהיה
אביו גוסס בחצות ונת
אחר חצות, בנו ממונה עמו
יביאנו לשם פסח, והא לא
חל עליה אנינות, אין בנו
ממונה עמו יביאנו לשם
שלמים, דכיון דבחצות
גוסס היה לא היה חזי
למעבד פסח ולא קבעיה
לכחיה רב אשי אמר לעולם
רמת אחר חצות ולא חל
עליה אנינות, דהא משעת
הפסח כיום טוב חשוב
שומרים בו הלל. לפיכך
לא חל עליה אנינות, אין
בנו ממונה עמו יביאנו
לשם שלמים, מאי אמרת
וקסבר לא קבעיה.
בתנ"י הפסח שנתעבר
בזבחים ירעה עד שיסתאב
וימכרו ויביא בדמי היפה
שבהן זמן חי עד
שנתעבר בבכורות. רבי
שמעון אומר אם חבורת
כהנים יאכלו.

שמע מינה דחוי מעיקרו חזי דחוי. תימה לר"י דזכרין לולב
הגזול (סוכה דף לג:) מסקינן גבי לולב דחוי מעיקרו לא חזי
דחוי ויש לחלק בין דחוי מעיקרו לגבי מלות לדחוי מעיקרו דהקדשה
ועוד דשאי התם דמעיקרא אפשר למעוטי בתקנתא ולא דחוי גמור
הוא וא"ת מאי קמ"ל ר' יוחנן בפר"ק

קדושין (דף קי:) גבי בזה"ס של שני
שומרים דכל הנהו מעיקריה דחוי מעיקרו
ממילתיה שמעינן ממתני דהכא וי"ל
דאכתי אשמעינן דעושה תמורה
ותמורתה כיוצא בה אע"ג דלחיה
קריבה כלל ואלא דלא קאמר התם
וש"מ דעושה תמורה כיוצא בה לא
חשיב אלל מילי דלחיה וא"ת וינלף
ממחוסר דכל דחוי מעיקרא הוא ולא
הוי דחוי ויש לומר דשאי מחוסר זמן
דלא איחזי מעולם א' לשם קרבן
וזמן קבוע להיות ראוי ליום השמיני
הלכך לא שייך למילף מיניה בעלמא:
ושמע מינה יש דחוי בדמים.
פרש"י בתשובתו דלפילו

דבר שלל קדש מתחלה קדושת
הגוף אלל לקדושת דמים דחוי
הוא מלקרב לבסוף דלא מימא
אין דחוי אלל דדבר הקדוש קדושת
הגוף ונדחה מהקדשה אלל קדושת
דמים לא חלימא למידיח ותימה
לר"י הא כל דחוי מעיקרו הוא דחוי
בדמים^א ואם כן כיון דלמך דחוי
מעיקרו הוי דחוי שמעינן נמי דש
דחוי בדמים^ב ואורי"י דמשכחת ליה
דחוי מעיקרו בקדוש קדושת הגוף
כגון ששחט וקצול הדם כלי שיש
בו מים דראשון ראשון דחוי הוא^ג
הלכך אפילו לבסוף רבה הדם ויש
בו מריאות דם הוי דחוי ולהכי
אינטרין מו לאשמעינן דלפ"י בדמים
יש דחוי ובפר"ק קדושין (דף קי:)
מפורש כל הנוכך:

הא חיי"ל עליה אנינות. אף
על גב דקרינא ביה לפי אללו
בליה מכל מקום אינו יכול לשלל
קרינתו דאמרינן^ד (וזכרים דף קט:)
שלמים בזמן שהוא שלם:
ופטורין

לשלמים מחוץ חוץ דקמתי מתני' דמים שלמים אלל גופה לא חלימא חלימא קדושת דמים לומר בה תורת דחוי ולא אשכחן דפליגי תנאי בזה
מילתא מיהו טובא אשמעינן תשובת רבנו ע"כ. ותימיהא לי אכתיא גרע ממותר הפסח שראוי לפסח^ה דאמרינן בזה"ס (לע"ל דף פט.) ונעטרנו
ונייתי בזמנא: בנו נמנה עמו. אם היה בנו נמנה עמו ועדיין יש לו בעלים: אי נימא דמים קודם חלו. ובו ביום הא חל אנינות עליה
ברישא ותו לא חיללא עליה חיוצא דפסח להביאו בפני עצמו דתנן (לע"ל דף סג.) וכולן אין שוחטין עליהן בפני עצמן ומתני' קתני יביאנו דמשמע
הוא עצמו: אלל דמא אחר חלו. דכיון דחיללא עליה דין פסח ברישא שוחט לעצמו ולא חיישינן שמא יביאנו לזית הפסול דמותר זכיר משום
חובת פסח דחילל עליה מעיקרא אלל כי חיללא אנינות ברישא לא זכיר. וזמנת יום או יומים קודם לא מני לאוקמא אלל קממא דמילתא בו
ביום היו מפרישין פסחיהן: הא קבעמו חלו. לפסח ואידחי משלמים דהא תנן (לע"ל דף קי:) הפסח העומד בחלות ולא הקריבו ירעה: לשם
פסח שני. אם לא עשה את הראשון מפני אנינותו: לנדרין קטני מס אחר חלו. דחיללא עליה זמן חיוצא דפסח ברישא ובנו נמנה עמו
ונשאר לו בעלים יביאנו לשם פסח. אין בנו נמנה עמו לא מיידי וממתני' שמעינן ירעה דהא קבעתי חלות: מס קודם חלו ואין בנו
נמנה עמו יביאנו לשם שלמים. דלא קבעתי חלות. ואם בנו נמנה עמו לא אינטרין לאורויי בה מיידי דודאי מיקרב לפסח שני ואשמעינן מינה
דהיכא דחל עליה חיוצא דפסח ברישא שוחטין עליו: ל"א הא חל עליה אנינות ברישא ותו לא חיללא עליה חיוצא דפסח והא דתנן (לע"ל דף קי:)
שוחטין על האונן ה"מ היכא דחיללא חובת פסח עליה ברישא והדר חל עליה אנינות: שהיה אביו גוסס בחצות. ומת לאחר חלות בנו נמנה
עמו יביאנו לשם פסח דהא חל עליה חיוצא דפסח ברישא אין בנו נמנה עמו יביאנו לשם שלמים דכיון דבחצות היה גוסס ורוב גוססין למיתה
לא קבעתי חלות: לעולם דמים אחר חלו. ודקשיא לך היאך יקרב שלמים הא קבעתי חלות ואידחי ר' שמעון היא דלמך בסדר יומא בפר' שני
ב' שעירי (דף סג:) בעלי חיים אין נדחין אלל מחמת מוס או אתנן ומחיר שאין ראויין אלל למה שהוא ראוי יקרב והאי חזי לשלמים:
ה"ג רבינא אמר כגון שהפרישו אחר חלו ומסו בעלי חיים חלו. בנו נמנה עמו יביאנו לשם פסח דחיוצא דפסח חיללא ברישא אין בנו
נמנה עמו יביאנו לשלמים דכיון דבחצות דייין לא הופרש אף כן קבע דלחות וקסבר תנא דידן חלות קבע ולא כל שאר זמן שחיטה:
בתנ"י הפסח שנתעבר בזבחים. שלשה טלאים א' של פסח וא' של אשם וא' של עולה ונתעבר הפסח צנייהן כולם ירעה עד שיסתאב וימכרו
ויביא בדמי היפה עולה ודמי היפה שבהן אשם שמה היפה אשם היה ודמי היפה שבהן פסח אם קודם הפסח
[נסתאב] ואם לאחר הפסח נסתאב יביאנו שלמים דשמה היפה פסח היה ואותו מותר שהוא כר"ך להוסיף על השנים עד שיגיעו לדמי
היפה שבהן יפסיד מצינו משלו. וא"ת הרי הוא מחליף שמציא שלמים בדמי האשם או בדמי העולה והרי קדושת הבהמה חלתה על מעות דמיה
ואין משנין מקדושה לקדושה כשצא לחללן להבהמות כך הוא עושה אם יפה שבהן שוה סלע מביא ג' סלעים מביאו ונטול הסלע האחת ואומר
כל מקום שהיה העולה הרי מחוללת על הסלע זו ויביא ממנו עולה ונטול סלע השנית ואומר כל מקום שהוא האשם הרי הוא מחולל על סלע זו
ומביא בו אשם וכן לשלמים: נפערצ בצבורות. שמתן דמן ומתן דם הפסח שוה ואין טעונין תנופת חיה ושוק ולא סמיכה ונסכים: ר"ש אומר
אם כל החבורה כולה כהנים היו יאכלו את כולם זו בליה ויקרב פסח לשם פסח כל מקום שהוא והבכורות לשם צבור בכל מקום שכן:
והא

המפריש פסחו ומת. לקמיה מפרש אימת מית: לא יביאנו בנו אחריו
לשם פסח. דהוה ליה פסח שמתו בעליו ואין כאן מנויין: גמ' שמע
מינה בעלי חיים נדחין. בהמה שנדחת בחיים דחיה דחוי גמור שאף
קריבה אלל רועה דהא דתנן

"המפריש פסחו ומת לא יביאנו בנו אחריו
לשם פסח אלא לשם שלמים: גמ' אמר רב
הונא בריה דרב יהושע שמע מינה תלת
שלמים בעלי חיים נדחין וש"מ דחוי
מעיקרא הוי דחוי ושמע מינה יש דחוי
בדמים: המפריש פסחו וכו': ת"ר^א המפריש
את פסחו ומת אם בנו ממונה עמו יביאנו
לשם פסח אין בנו ממונה עמו יביאנו לשם
שלמים לששה עשר ל"ו אין לט"ו לא קא
סבר^ב דנדרים ונדבות אין קריבין ב"ש דמית
האב אימת אילימא דמית קודם חצות בנו
ממונה עמו יביאנו לשם פסח הא חלה
אנינות עליה מעיקרא אלא דמית אחר
חצות אין בנו ממונה עמו יביאנו לשם
שלמים הא קבעתי חלות חצות אמר^ג (רבא)
לעולם דמית קודם חצות ומאי יביאנו לשם
פסח לשם פסח שני אב"י אמר לצדדין קתני
מת אחר חצות בנו ממונה עמו יביאנו לשם
פסח מת קודם חצות אין בנו ממונה עמו
יביאנו לשם שלמים רב שרביא אמר לעולם
דמית לאחר חצות וכגון שהיה אביו גוסס
בחצות רב אשי אמר לעולם דמית לאחר
חצות ור"ש היא דאמר^ד אין בעלי חיים נדחין
רבינא אמר כגון שהפרישו אחר חצות ומתו
בעלים אחר חצות וקא סבר חצות קבע:
בתנ"י והפסח שנתעבר בזבחים כולן ירעה
עד שיסתאבו וימכרו ויביא בדמי היפה
שבהן ממין זה ובדמי היפה שבהן ממין זה
י"ו [ופסיד] המותר מביתו נתערב בבכורות
ר"ש אומר אם חבורת כהנים יאכלו: גמ' והא

זכמה מקומות בגמ' מצינו לשון זה
גבי הא דלמך רבי יוחנן בזה"ס של
שני שותפין הקדיש חזיה וזכר ולקח
חזיה קדושה ואינה קריבה שמע
מינה תלת כו' כי הכא ובמסכת
קדושין (דף קי:) ובזבחים (דף יב:).
ולמתי פירושה ממשכת כריתות
(דף כו:). דגרס התם בלשון הזה ש"מ
קדושת דמים נדחה כלומר שמע מינה
אפילו דבר שלל קדש מתחלה להקדשת
גופו אלל לדמיו כגון הקדיש חזיה
וחזיה השני חולין דחוי ליקרב לגופו
בתחלת הקדישו אינו קרב עוד
לעולם דהואיל ונדחה ידחה ולא חימא
אין דחוי נקדשים אלל הקדיש לגופו
ונדחה מהקריב ביה קדושת דמים
לא חלימא למימר דלא תורת דחוי ואי
אחיה לא שעת הכשר הקריבה כגון
הכא דחור ולקח חזיה מקריב. והכא
נמי הכי פרישנא לה יש דחוי בדמים
כגון נקיבה לפסח לא חזיה גופה לפסח
אלל כי אקדשה לדמים אקדשה ואידי
דדחיה דלא חזיה לאקריבי גופה לדבר שהוקדשה לה אמרינן מדחה
לעולם אפילו לאחר הפסח הוי שלמים ונקריבה

לשלמים מחוץ חוץ דקמתי מתני' דמים שלמים אלל גופה לא חלימא חלימא קדושת דמים לומר בה תורת דחוי ולא אשכחן דפליגי תנאי בזה
מילתא מיהו טובא אשמעינן תשובת רבנו ע"כ. ותימיהא לי אכתיא גרע ממותר הפסח שראוי לפסח^ה דאמרינן בזה"ס (לע"ל דף פט.) ונעטרנו
ונייתי בזמנא: בנו נמנה עמו. אם היה בנו נמנה עמו ועדיין יש לו בעלים: אי נימא דמים קודם חלו. ובו ביום הא חל אנינות עליה
ברישא ותו לא חיללא עליה חיוצא דפסח להביאו בפני עצמו דתנן (לע"ל דף סג.) וכולן אין שוחטין עליהן בפני עצמן ומתני' קתני יביאנו דמשמע
הוא עצמו: אלל דמא אחר חלו. דכיון דחיללא עליה דין פסח ברישא שוחט לעצמו ולא חיישינן שמא יביאנו לזית הפסול דמותר זכיר משום
חובת פסח דחילל עליה מעיקרא אלל כי חיללא אנינות ברישא לא זכיר. וזמנת יום או יומים קודם לא מני לאוקמא אלל קממא דמילתא בו
ביום היו מפרישין פסחיהן: הא קבעמו חלו. לפסח ואידחי משלמים דהא תנן (לע"ל דף קי:) הפסח העומד בחלות ולא הקריבו ירעה: לשם
פסח שני. אם לא עשה את הראשון מפני אנינותו: לנדרין קטני מס אחר חלו. דחיללא עליה זמן חיוצא דפסח ברישא ובנו נמנה עמו
ונשאר לו בעלים יביאנו לשם פסח. אין בנו נמנה עמו לא מיידי וממתני' שמעינן ירעה דהא קבעתי חלות: מס קודם חלו ואין בנו
נמנה עמו יביאנו לשם שלמים. דלא קבעתי חלות. ואם בנו נמנה עמו לא אינטרין לאורויי בה מיידי דודאי מיקרב לפסח שני ואשמעינן מינה
דהיכא דחל עליה חיוצא דפסח ברישא שוחטין עליו: ל"א הא חל עליה אנינות ברישא ותו לא חיללא עליה חיוצא דפסח והא דתנן (לע"ל דף קי:)
שוחטין על האונן ה"מ היכא דחיללא חובת פסח עליה ברישא והדר חל עליה אנינות: שהיה אביו גוסס בחצות. ומת לאחר חלות בנו נמנה
עמו יביאנו לשם פסח דהא חל עליה חיוצא דפסח ברישא אין בנו נמנה עמו יביאנו לשם שלמים דכיון דבחצות היה גוסס ורוב גוססין למיתה
לא קבעתי חלות: לעולם דמים אחר חלו. ודקשיא לך היאך יקרב שלמים הא קבעתי חלות ואידחי ר' שמעון היא דלמך בסדר יומא בפר' שני
ב' שעירי (דף סג:) בעלי חיים אין נדחין אלל מחמת מוס או אתנן ומחיר שאין ראויין אלל למה שהוא ראוי יקרב והאי חזי לשלמים:
ה"ג רבינא אמר כגון שהפרישו אחר חלו ומסו בעלי חיים חלו. בנו נמנה עמו יביאנו לשם פסח דחיוצא דפסח חיללא ברישא אין בנו
נמנה עמו יביאנו לשלמים דכיון דבחצות דייין לא הופרש אף כן קבע דלחות וקסבר תנא דידן חלות קבע ולא כל שאר זמן שחיטה:
בתנ"י הפסח שנתעבר בזבחים. שלשה טלאים א' של פסח וא' של אשם וא' של עולה ונתעבר הפסח צנייהן כולם ירעה עד שיסתאב וימכרו
ויביא בדמי היפה עולה ודמי היפה שבהן אשם שמה היפה אשם היה ודמי היפה שבהן פסח אם קודם הפסח
[נסתאב] ואם לאחר הפסח נסתאב יביאנו שלמים דשמה היפה פסח היה ואותו מותר שהוא כר"ך להוסיף על השנים עד שיגיעו לדמי
היפה שבהן יפסיד מצינו משלו. וא"ת הרי הוא מחליף שמציא שלמים בדמי האשם או בדמי העולה והרי קדושת הבהמה חלתה על מעות דמיה
ואין משנין מקדושה לקדושה כשצא לחללן להבהמות כך הוא עושה אם יפה שבהן שוה סלע מביא ג' סלעים מביאו ונטול הסלע האחת ואומר
כל מקום שהיה העולה הרי מחוללת על הסלע זו ויביא ממנו עולה ונטול סלע השנית ואומר כל מקום שהוא האשם הרי הוא מחולל על סלע זו
ומביא בו אשם וכן לשלמים: נפערצ בצבורות. שמתן דמן ומתן דם הפסח שוה ואין טעונין תנופת חיה ושוק ולא סמיכה ונסכים: ר"ש אומר
אם כל החבורה כולה כהנים היו יאכלו את כולם זו בליה ויקרב פסח לשם פסח כל מקום שהוא והבכורות לשם צבור בכל מקום שכן:
והא